

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων
Ο Πρόεδρος

06.12.2013

Κύριον Klaus-Heiner Lehne
Πρόεδρο
Επιτροπής Νομικών Θεμάτων
ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Θέμα: Γνωμοδότηση για τη νομική βάση της Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων επί μουσικών έργων για επιγραμμικές χρήσεις στην εσωτερική αγορά [COM(2012)0372]

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε,

Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αποφάσισε, δυνάμει του άρθρου 37, παράγραφος 3 του Κανονισμού, να ελέγξει τη νομική βάση της ανωτέρω πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εξέτασε το θέμα στη συνεδρίασή της της 26ης Νοεμβρίου 2013.

I - Ιστορικό

Προτεινόμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή νομική βάση είναι το άρθρο 50 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) και τα άρθρα 53 και 62 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Στο πλαίσιο των τριμερών διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο υποστήριξε την άποψη ότι η μνεία στο πρώτο από τα ανωτέρω άρθρα πρέπει να αλλάξει και να αναφέρεται το άρθρο 50, παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι οι αρχικώς προταθείσες νομικές βάσεις δεν περιλάμβαναν ρητή εξουσία του νομοθέτη να εγκρίνει νομοθετικές πράξεις. Η θέση αυτή υποστηρίχθηκε και από την Επιτροπή.

Η εισηγήτρια, κα Marielle Gallo, ζήτησε συνεπώς από την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, δυνάμει του άρθρου 37, παράγραφος 3 του Κανονισμού, να ελέγξει τις νομικές βάσεις της πρότασης καθώς και την προταθείσα εναλλακτική μνεία στο άρθρο 50, παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.

II - Σχετικά άρθρα της ΣΛΕΕ

Τα ακόλουθα άρθρα της ΣΛΕΕ προτάθηκαν ως νομική βάση της πρότασης της Επιτροπής (με υπογράμμιση του συντάκτη):

Άρθρο 50

1. Για την πραγματοποίηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε ορισμένη δραστηριότητα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδουν οδηγίες.

2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί από τις ανωτέρω διατάξεις, ιδίως:

α) με την αντιμετώπιση γενικώς κατά προτεραιότητα εκείνων των δραστηριοτήτων για τις οποίες η ελευθερία εγκαταστάσεως αποτελεί μία ιδιαίτερα χρήσιμη συμβολή στην ανάπτυξη της παραγωγής και του εμπορίου,

β) με την εξασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων εθνικών διοικητικών υπηρεσιών, για τη διακρίβωση της ιδιαίτερης καταστάσεως στους διαφόρους τομείς δραστηριότητας εντός της Ένωσης,

γ) με την κατάργηση εκείνων των διοικητικών διαδικασιών και μεθόδων που απορρέουν είτε από τις εθνικές νομοθεσίες είτε από προηγούμενες συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών, των οποίων η διατήρηση θα παρεμπόδιζε την ελευθερία εγκαταστάσεως,

δ) με τη φροντίδα να δύνανται οι εργαζόμενοι μισθωτοί ενός κράτους μέλους, που απασχολούνται στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους, να παραμείνουν στην επικράτεια αυτή για να ασκήσουν μη μισθωτή δραστηριότητα, εφόσον πληρούν τους όρους τους οποίους θα έπρεπε να πληρούν αν έφθαναν στο κράτος αυτό τη στιγμή που επιθυμούν να αναλάβουν τη σχετική δραστηριότητα,

ε) με την παροχή της δυνατότητας αποκτήσεως και εκμεταλλεύσεως εγγείου ιδιοκτησίας εντός της επικρατείας κράτους μέλους, σε υπηκόους άλλου κράτους μέλους, εφόσον δεν θίγονται οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 39, παράγραφος 2,

στ) με την εφαρμογή της προοδευτικής καταργήσεως των περιορισμών της ελευθερίας εγκαταστάσεως σε κάθε εξεταζόμενο κλάδο δραστηριότητας, αφενός μεν ως προς τους όρους ιδρύσεως πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιρειών στην επικράτεια ενός κράτους μέλους, αφετέρου δε

ως προς τους όρους συμμετοχής του προσωπικού της κυρίας εγκαταστάσεως στα όργανα διαχειρίσεως ή εποπτείας τους,

ζ) με το συντονισμό, κατά το αναγκαίο μέτρο και με το σκοπό να τις καταστήσουν σε όλη την Ένωση ισοδύναμες, των απαιτούμενων υπό των κρατών μελών εγγυήσεων εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 54, δεύτερη παράγραφος, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων,

η) με την εξασφάλιση ότι οι όροι εγκαταστάσεως δεν νοθεύονται με τη χορήγηση ενισχύσεων από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 53

1. Για να διευκολύνουν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, εκδίδουν οδηγίες για την αμοιβαία αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων καθώς και τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων.

2. Ως προς τα ιατρικά, παραϊατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, η προοδευτική κατάργηση των περιορισμών προϋποθέτει τον συντονισμό των όρων ασκήσεώς τους στα διάφορα κράτη μέλη.

Άρθρο 62

Οι διατάξεις των άρθρων 51 μέχρι και 54 εφαρμόζονται επί των θεμάτων που διέπονται από το παρόν κεφάλαιο.

III - Προσδιορισμός της νομικής βάσης

Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, «η επιλογή της νομικής βάσης μιας κοινοτικής πράξης πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο, όπως είναι, ιδίως, ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξης»¹. Η επιλογή εσφαλμένης νομικής βάσης μπορεί συνεπώς να δικαιολογήσει την ακύρωση της σχετικής πράξης.

Το προτεινόμενο άρθρο 53, παράγραφος 1 ΣΛΕΕ βρίσκεται στο κεφάλαιο με τίτλο «Το δικαίωμα εγκαταστάσεως» και προβλέπει την έκδοση οδηγιών για το συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών. Επί πλέον, το άρθρο 62 ΣΛΕΕ στο κεφάλαιο "Υπηρεσίες" ορίζει ότι το άρθρο 53 έχει εφαρμογή σε θέματα καλυπτόμενα από το κεφάλαιο αυτό. Να σημειωθεί ότι αυτά τα δυο άρθρα παρέχουν τη νομική βάση της Οδηγίας περί ορφανών έργων².

¹ Υπόθεση C-45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου (Σύστημα γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων), Συλλ. 1987, σ. 1439, παράγραφος 5· Υπόθεση C-440/05 Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σελ. I-9097· Υπόθεση C-411/06, Επιτροπή κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (8 Σεπτεμβρίου 2009)) ([ΕΕ C 267 της 07.11.2009, σ.8](#)).

² Οδηγία 2012/28/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 σχετικά με ορισμένες επιτρεπόμενες χρήσεις ορφανών έργων (ΕΕ L 299 της 27.10.2012, σ. 5).

Η αλλαγή μνείας ως προς το άρθρο 50 - αντί της παραγράφου 2 στοιχείο ζ, η παράγραφος 1- δικαιολογείται από το ότι η παράγραφος 1 ορίζει πως Κοινοβούλιο και Συμβούλιο ενεργούν μέσω οδηγιών σε συμφωνία με την τακτική νομοθετική διαδικασία προκειμένου να πραγματοποιηθεί η ελευθερία εγκατάστασης για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα, ενώ η παράγραφος 2 στοιχείο ζ απλώς κατονομάζει τη δραστηριότητα, ήτοι τις διασφαλίσεις για την προστασία των συμφερόντων των μελών και άλλων που απαιτούν τα κράτη μέλη από εταιρίες ή επιχειρήσεις με σκοπό να καταστήσουν ισοδύναμες σε ολόκληρη την Ένωση τις διασφαλίσεις αυτές.

Ένας από τους κύριους σκοπούς της πρότασης είναι να διορθώσει τον κατακερματισμό κανόνων σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των συλλογικών δικαιωμάτων σε όλη την Ευρώπη, καθιερώνοντας για τις εταιρίες συλλογικής διαχείρισης βασικά πρότυπα σε θέματα διακυβέρνησης και διαφάνειας. Η πρόταση συνεπώς περιέχει πολλές διατάξεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της προστασίας των συμφερόντων των μελών των εταιριών αυτών. Όμως λειτουργικό τμήμα της νομικής βάσης για το σκοπό αυτό είναι η παράγραφος 1 του άρθρου 50 ΣΛΕΕ και όχι η παράγραφος 2 στοιχείο ζ.

Η σωστή μνεία στο άρθρο 50 ΣΛΕΕ ανευρίσκεται επομένως στην πρώτη παράγραφο.

Η Νομική Υπηρεσία επισημαίνει επίσης ότι θα ήταν πιο ενδεδειγμένη η μνεία στο άρθρο 53 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ και όχι στο άρθρο 53 ΣΛΕΕ συνολικά, μια και η δεύτερη παράγραφος αφορά ειδικά τα ιατρικά και φαρμακευτικά επαγγέλματα, με τα οποία η προτεινόμενη οδηγία δεν έχει σχέση. Ακόμη, επειδή η μνεία που κάνει στο άρθρο αυτό η νομική βάση της προαναφερθείσας οδηγίας περί ορφανών έργων αφορά την πρώτη παράγραφο, ενδείκνυται να τροποποιηθεί αναλόγως η μνεία και μέσα στο κείμενο της νομικής βάσης της υπό εξέταση πρότασης.

Η σωστή μνεία στο άρθρο 53 ΣΛΕΕ ανευρίσκεται επομένως στην πρώτη παράγραφο.

Βάσει της ανωτέρω ανάλυσης, το άρθρο 50 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ πρέπει να αντικαταστήσει το άρθρο 50 παράγραφος 2 στοιχείο ζ' ΣΛΕΕ και το άρθρο 53 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ πρέπει να αντικαταστήσει το άρθρο 53 ΣΛΕΕ, ώστε να αποτελέσει τη νομική βάση της προτεινόμενης οδηγίας μαζί με το άρθρο 62 ΣΛΕΕ.

IV - Συμπέρασμα και σύσταση

Σωστή νομική βάση για την πρόταση είναι τα άρθρα 50 παράγραφος 1, 53 παράγραφος 1 και 62 ΣΛΕΕ.

Στη συνεδρίασή της της 26ης Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αποφάσισε κατά συνέπεια ομόφωνα να γνωμοδοτήσει ότι τα άρθρα 50 παράγραφος 1, 53 παράγραφος 1 και 62 ΣΛΕΕ θα πρέπει να αποτελέσουν τη νομική βάση της πρότασης.

Με εξαιρετική εκτίμηση,

Klaus-Heiner Lehne